

לפני 25 שנה

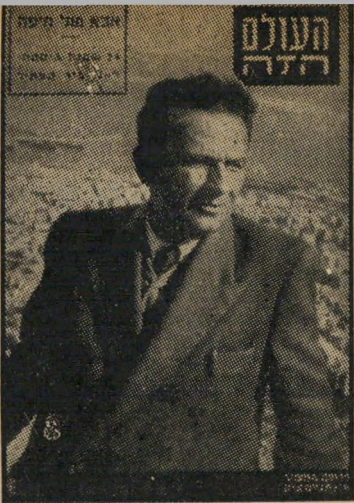
בירושלים מול בניין הכנסת (ראה: העם), אירע שובת בדיווח מדינת ישראל בשבתות.

גליון "העולם הזה" שיצא לאור לפני 25 שנה, הקדיש כתבת כותרת לראשית חופה, אבא חושי. הכתבה השתרעה על המישה עמודים, כשהיא מלווה בתמונות המפרטות את סדר-יומו של ראשית חופה, והצגת תוכניתו לעתיד. הסיבה לכתיבה: שמירת קשרן האישי-העיתונאי של המערכת, שדנה בדתות - כשבתות שנקבעו לכך - מעשים שונים בחיפה, כימי "מדר המאמי" אירעו שהעיר את הודעת כמדינה, השבת לפני 25 שנה היתה הפגנת-ענק נגד השילומים, שנערכה

פרעות השילומים בירושלים. גאולה כהן מטיחה במישטרה:

נאציס! גסטאפו! * האם חוקקה הכנסת חוק האוסר

לשנות את התנ"ך * הכיזמון שנמחק מדיברי הכנסת

"העולם הזה" 741, תאריך: 10.1.52

העם

היה על מה לבכות

אש! פקד הקצין בקול נרגש. אחד משלושת השוטרים שעמדו על גג בניין ה"כנסת" הרים את הכלי. כדור גדול, ש"זינב מאחוריו זנב-אש מסתלסל, ככדור-גול, נורה לעבר מחסום-החיילי ש"נפרץ. ההמון לא הבין ברע הראשון במה יורים אליו, ונרתע. אולם לחץ השורות האחרות דחף את הראשונים קדימה, מעל לגדר-החיילי ולעבר השוטרים החבושים כובעי-פלדה ומצוידים במגינים ואלות (אחדים מהם במסיכות-גז). שנסוגו עד לסימטה המקיפה את בניין הכנסת. הקליע פגע בגבו של צעיר שחרחר, נהדף ממנו והתפוצץ בקול-נפץ עמום. ה"אנשים מסביב הביטו בתימרת-עשן קטנה שעלתה מפצצת-הקרטון, גדלה במהירות והפכה ענן סמיך. אז קרה דבר בלתי-צפוי: הענן החל נע באיטיות בטוחה לעבר

עלילות המערב-הפרוע. לפני בניין

הכנסת, לימין ההפגנה, מצאו המפגינים ב"מיגרש מלאי טיבעי של תחמושת בלתי-אוזלת. המיגרש שימש עתה למטרה ש"הזכירה את מיטב עלילות המערב-הפרוע. אבנים ירדו במטר על בניין הכנסת, ניפצו חלונות ופינו בכך דרך לגאז המדמיע ש"חדר לאולם-המליאה, והדמיע את עיני ה"ח"כים - שהיה להם על מה לבכות. כי המחזות שהוצגו בתוך אולם-המליאה לא היו נאים מן המחזות שהוצגו בחוץ-עלידי הבוחרים.

500 השוטרים הבלתי-מוזיינים שניצבו מול ההמון - שמיספרו הגיע, לפי אומד-נים שונות, ל-10,000, 5,000 ו-15,000 - הסתערו, בפקודת קציניהם, אולם נאלצו לסגת לשנממכו כובעי-הפלדה שעל ראשיהם והדם החל זורם. חמתם גברה והלכה, וכשתפסו כמה מן המפגינים ניסו לעשות בהם שפטים, אולם נמנעו מעשות זאת כשקיבלו פקודה חמורה לכך מפי קציניהם. אור ממי-אלימה. בסכנה חמורה ביותר עמדו המכוניות של ה"ח"כים ואור-חיים מן-המניין, שחגו בקירבת-מקום. מכונני

שוטרים יצאו ללוח אל בית-המאסר את 400 המפגינים שנעצרו.

לא כל פרש. למחרת היום קיבל רוב"ר רובה של האוכלוסיה את הידיעות על ה"מהומות בשלילה אינסטינקטיבית. אם הכנ"ס אינה מחוסנת מפני הפגנות-אפרא-אמיתיות או מבוימות - היכן הגבול? גם בין שוללי רעיון המגע לא נמצאו רבים שהתייחסו באהדה כלשהי למחזה המכוער של נציגות העם הנדחקת בפניה אחת של אילמה, כשרק נציג ערבי בודד (רוסטום בוסטוני הצעיר, איש מפ"ם) נשאר יושב ליד החלון המנופץ, וחבר-כנסת שני, מפ"מ, מקבל עזרה מידי חבר-כנסת שלי, ש, רופא צ"כ.

בכל מקום שם נפגשו אורחים, הם ניסו לברר לעצמם מי האחראי להשתוללות ה"ח"כ. אין ספק שבמידה רבה אשמה בכך דמוגיה מכוננת. לא טחורה ביותר, שניצ"ל לא את סערת הרגשות הטראגיים המת-עוררים בלב רוב תושבי המדינה, יוצאי אירופה, מדי היוכרם במה שקרה לקרובי-הם המושמדים. בחברה אשר יותר ממחצית תושביה שכלו קרובים, או ישוב ב"

שוטרים מסתערים על המפגינים נגד השילומים מגרמניה פצועים: 160 שוטרים, 60 מפגינים

עצמם במחנות-ההשמדה, אין סוס דמוגיה טוב יותר. אולם לא כל פרש יעלה בלב קל על סוס כזה. סיכום השבוע: המדינה זניקה וזניקה נוספת במידות ההתפרקות וההתנוונות. שמקורן במישק האפל של המפלגות המיפלגתיות.

פשעים

שני זוגות נעליים

כשהגיעה לפני שנה וחצי משפחת פס-טינגר, האב, האם ושלוש הבנות, מבודפסט לירושלים, השתכנה בבית בשכונת מוסררה, בשכונת הבלתי-אמצעית והבלתי-נעימה של הלגיון הערבי. יום אחד נאלצו לצאת מדירתם דרך החלון שבחצר כדי להימלט מכדורי חייליו של עבדאללה. לאה, הבכורה בת ה-18, היתה היחידה שלא החזירה מפחד: "לי לא יכול לקרות כלום", אמרה, בהזכרה בזמנים של הכיבוש הנאצי בבודפסט. לכן הרגישו עצמם בני פסטינגר בגן-עדן כשעברו, לאחר נסיון מוסררה, לכפר מלחה שבגבולה הדרומי של ירושלים, השתכנו בבית נטוש

תו של אהוד אבריאלי, מנהל משרד ראשי-הממשלה, היתה קרובה ביותר למפגינים ש"חדלו להבחין בין מכוניות פרטיות, שמי-שות של תנויות ואף הטילו אבנים לתוך דירות. צעיר חסון ומשופם זינק מתוך בניין הכנסת וחל לפי מיטב כללי אימוני-השדה אל המכונית, התיישב כפוף בין שמשותיה המנופצות, והחזירה בדהרה מסוכנת במהלך אחורי אל הביטחון היחסי של התניון. בתמיזל פחות היתה מכונית של חברת-המוניות נשר, שנפלה קורבן לעורף המרץ של כואבי-השואה, והפכה על צידה. הבנוין שנשפך מתוכה הול על הכביש היורד לעבר מלון עדן. והוצת במיקרה עלידי פצצת-גזא מדמיע, התלקה, והאיר את הרחוב האפל (בשעה 19.00) באור אדמדם מטיל-אימה, כרקע מתאים למחזה המביש שהוצג אותה שעה ברחוב ובכנסת.

כשהתפרצה ישיבת הכנסת, בשעה 22.00, נערכו מסביב לבניין עשרות מיפקדים של יחידות-המשטרה. כאשר התוצאות: 140 שוטרים פצועים (לעומת 60 מפגינים). ה"

בניין הכנסת והשוטרים שנערכו להגנתו. הקהל הגדול, ברובו המוחלט מורכב מצעירים בני שכונות-הספר הירושלמיות, בחלקם נאמני מנחם בגין ובחלקם צעירים הששים אל-יקרב מבלי לברוק יתר-על המידה בציציותיו, שמחים להודמנות ה"נדידה לצעוק את הצעקות המסורתיות (לא - ניכ - נע - הבו - ל - ממ - שלה!) ולהחזיר ימים-יכרדם למנדט. החל זולג דמעות שהלמ את תוכן הסיסמות הטראגיות על השואה שהיו תלויות מעל ראשיהם. מעטים מן ההמון הבינו את אופן פעולתו של הגזא, שאינו מפעיל במישרין על העיניים אלא חודר מבעד לאף ומפעיל את בלוטות-הדמע, שיפשו את עיניהם (והגבירו את פעולת הגזא), במקום לסתום את אפיהם במיטפחות.

נאציס! גסטאפו! צעקה גאולה כהן, השדרית התימנית יפת-התואר של לח"י לשעבר... שהתקרמה בשורה הראשונה שנתיים מאוחר יותר, ביקרה מערכת "העולם הזה" את מנגנונו של חושי בסידרה "חושטיטא".

על ראש גבעה. לאה, שעבדה בירושלים, עשתה כל ערב דרכה הביתה, קיצרה אותה בעוברה על רכסי הגבעות שבין בית-רונן למלחה. בחבית חלודה ליד בית-רונן החזיקה שני זוגות נעליים. זוג טוב לשימוש בעיר, זוג ישן לעבור בו את הסלעים בדרכה הביתה, כששיר על שפתותיה למגר את הפחד. בערב שנעלמה, ליווה אותה חברה שעמדה להי"נשא לו, עד החבית, חיכה שתנעל את נעליה הישנות, אמר לה שלום ואחר לעיר. 25 יום לאחר מכן, נמצאה לאה במערה הרחוקה שבעה קילומטר מהדרך בה היתה רגילה לעבור, כשהיא חנוקה, סימני התי-עללות בגופה, ונעליה הטובות על רגליה. ההסבר הרשמי: מסתננים. השאלה בפי אנשי ירושלים: למה יסכנו עצמם מסתננים בסוחרם בחורה אל המערה כדי להסתירה. תגובת המשפחה: השבוע ארוה חפציה, עברה לגור למקום שלישי, בטוח יותר, בית-הכנסת בבית-רונן. "כל רכוש הן שתי בנותי שנותרו לי", אמר יהודה פסטינגר בקול חנוק, "לא אפקיר את חייהן."

אנשים

- קבוצת מורים מאנשי השומר הצעיר הוציאו לאור סיפורים מן המיקרא, תקציר התנ"ך, השמיטו בו את שם האלוהים, ו"עוררו בכך סערות-רוחות בחוגים הדתיים, להם שימשה ח"כת חירות, אסתר רזי" אל-נאור, פה בכנסת, שאלה: "האם מותר לשנות את ספר התנ"ך?" השיב שרה-הינן, פרופסור בן-ציון דינ" בורג: "מותר. אין חוק בכנסת האוסר זאת!"
- זלמן שזר, עיף מדיוני התקציב ש"נמשכו לילה שלם, קיבץ סביבו ח"כים מביני-דבר באחד המיסדרונות, והירצה לפניהם על כמה סוגיות תלמודיות. ח"כ דתי שעבר במקום נישג, והציע למי שהיה שרה-הינן-והתברות הראשון בממשלת ישראל, את כיפתו לכיסוי ראשו, שעה שזה דן בדברי תלמוד.
- משה סנה, שיצא באמצע דיוני ה"תקציב לנשף האמנים הירושלמיים, שנערך ערב ראש השנה החדשה, חזר במצב-רוח מרומם. כשפגש ראשון בדרכו, את שר-החוק משה שרת, שאת דיעותיו אינו מחבב במיוחד, שכח סנה את חילוקי-הדי-עות ביניהם. וטפח לו בהנאה על השם.
- באחת מהסתייגותיו מן התקציב, טובי, ח"כ מק"י, מהצעת התקציב, נטה, לפתע, מן העניין, וציטט פיומן הנפוץ לדעתו בין התלמידים היהודיים: טומו, טומו, כד הערבים ימותו.
- באיזה יום? כיום שבת! באיזה חודש? בחודש שבט! סגנית י"ר הכנסת, חנה למדן, סירבה להכיר בשיר, והורתה למחוק אותו מתוך דיברי הכנסת.
- אחרי שלייבלה וייספיש, גיבור נטורי-קרתא, זכה בהייר-ציאת מן הארץ, עמד לקבל גם אשר-כניסה לארצות-הברית, אולם כאשר ביקשה הגשריות ה"אמריקנית תעודת-יישור מן המיטטרה, לי-אישור האשרה, לא קיבל וייספיש את התעודה. הסיבה: בעוברה את הגבול ל"ירדן, הוא עבר עבירה פלילית, ועל כן אינו זכאי לתעודה.
- שיעבר את שמו מאוחר יותר לדינור.
- ח"כית של מפ"ם שעברה לסיעת מפ"א.
- שרה-הינן של נטורי-קרתא.